

Věrní kamarádi ze Sokola ve Svitávce

Pavel Krejcar

Zpracováno podle vzpomínek
Františka Dufka.

V minulém čísle Vlastivědných listů Boskovicka jsme si připomněli bohatou ochotnickou divadelní činnost ve Svitávce. S nostalgií již lze také vzpomínat na pěvecko hudební spolek Věrní kamarádi, jehož vznik lze datovat do prvních let okupace, do doby, kdy možnost plnohodnotného společenského života mladých lidí a jejich sebeuplatnění podle schopností a zájmu byla značně omezena německými úřady.

Základ tohoto neformálního sdružení tvořili chlapečci a děvčata milující sport a pěknou písničku, skupinka sokolských dorostenců mezi patnáctým až osmnáctým rokem věku, využívajících každou volnou chvíli ke schůzkám na hřišti u sokolovny a k míčovým hrám. Z těch, kteří ovládali hru nejlépe vzniklo volejbalové družstvo, které na kolech zajíždělo k utkáním nejen v nejbližším okolí, zúčastňovalo se i větších turnajů na Suchým, ve Žďárné, Letovicích apod. K nezbytným doplňkům skromné sportovní výbavy patřila i kytara, přestávky mezi utkáními byly vyplněny zpěvem.

I když volejbal patří mezi materiálně nenáročnou sporty, přesto vznikala potřeba finančních prostředků na pořízení nových míčů a hrací sítě. A tato potřeba se stala podnětem k založení souboru, jehož jádro tvořili nejlepší zpěváci a kytaristé družstva - někteří z nich již měli zkušenosti z ochotnických scén. Jejich úkolem bylo tyto peníze získat.

Na prvním veřejném vystoupení v srpnu 1940 nazvané „Sokolská dorostenecká besídka“ si účinkující skupina získala přízeň svitáveckého publika i širší veřejnosti. Tento úspěch se stal pobídkou k dalšímu úsilí, zanedlouho byla nacvičena besídka druhá a třetí.

Další činnost souboru se odehrává na pozadí vyvíjejících se válečných událostí. Německá říšská branná moc vydává 12. 4. 1941 vše-

obecný zákaz činnosti Sokola. Vzhledem k tomu, že pěvecká skupinka není nikde oficiálně registrována a nemůže z toho důvodu pořádat samostatná vystoupení, jsou její jednotlivá čísla zařazována do rozličných pořadů, které pořádaly registrované hudební soubory ze Svitávky a okolí, nebo tramské osady. Soubor vystupuje pod názvem Tramský soubor Věrní kamarádi (ke slovnímu spojení dala podnět píseň o věrných kamarádech z operety J. Jankovce Děvče z přístavu, posledního sokolského divadelního vystoupení ve Svitávce uskutečněného v březnu 1941 a společné trampování v rekreačních místech, jako jsou Jedovnice, Svojanov, Suchý).

Prvním vedoucím souboru se stal student učitelského ústavu Bohumír Bednář, k zakládajícím členům patřil Otakar Bílek, Ladislav Kupsa, Miroslav Řepka, Miloslav Klimeš, kytaristé František Dufek a Stanislav Prudil. Moderátory pořadů bývali převážně Mirek Stružka a Lubomír Šustr. Během poměrně krátké existence této skupiny, v níž se postupně vystřídal celkem 27 účinkujících (z toho 12 dívek) se v ní jako zpěváci objevili Svatopluk Matula a Zdeněk Jalový, dále dívčí trio Káčata, kde postupně účinkovaly sestry Dobra a Zdena Nováková, Olga Koutná a Věra Veselá. V lednu 1943 Bohumír Bednář po krátké těžké nemoci umírá a vedením souboru, zvláště po strážce hudebního aranžmá se ujímá František Dufek.

Věrní kamarádi absolvovali během své existence téměř dvacet pět veřejných vystoupení na mnoha místech našeho regionu - v Letovicích, Kunštátě, Rájci-Jestřebí, na Vískách, v Blansku, ale také Brně a samozřejmě i v mateřské Svitávce. Několikrát se zúčastnili i pěveckých tramských soutěží, největšího úspěchu dosáhli v Brně na Stadiónu, kde mezi konkurencí tvořenou asi patnácti sbory z celé Moravy získali třetí místo.

Na kvalitě svitáveckého souboru se podepsala spolupráce s některý-

mi známými osobnostmi z hudebního života, mezi než mimo jiné patřil místní muzikant Leopold Špulák (1923 - 1950), v té době student konzervatoře a později jeden z nejlepších flétnistů v naší republice působící v symfonickém orchestru Čs. rozhlasu v Brně a v České filharmonii, dále Bohumil Janča, který se stal po válce uměleckým vedoucím hudby krajské správy ministerstva vnitra v Brně. Přímá vazba existovala i na nejznámější brněnský soubor té doby Zelená sedma, který často vystupoval v Čs. rozhlase. Jeho člen, pan Zlatomír Vacek, po válce zpěvák Státního divadla v Brně, byl často poradcem Věrných kamarádů.

Členové souboru se po celou dobu působení scházeli v klubovně hostince „Na labuti“, kterou jim zdarma dala k dispozici tehdejší hostinská, slečna Marie Kupsová (později provdaná Rerychová). Zde se konaly zkoušky i přátelské schůzky, v klubovně byl uložen notový materiál i hudební nástroje.

Činnost Věrných kamarádů ukončilo v závěru roku 1943 německé gestapo, jehož dva příslušníci vtrhli do klubovny, prohlédali celou místnost včetně notového materiálu a zanechali po sobě neskonanou spoušť. K výsledku byli vyzváni dva členové - vedoucí souboru František Dufek a Miroslav Řepka, jehož otec, řídicí učitel obecné školy ve Svitávce zahynul v koncentračním táboře v Osvětimi. Výsledkem bylo striktní „doporučení“ k okamžitému ukončení činnosti. Členové souboru se až do konce války nadále tajně setkávali na pravidelných schůzkách, ale veřejně již nevystupovali.

Po osvobození roku 1945 Věrní kamarádi uspořádali poslední tři veřejná vystoupení - dvakrát ve Svitávce a jednou v Kunštátě. V té době začínal všem jiný život, mladí lidé se rozcházeli za svými novými povinnostmi, které často doprovázelo uzavření sňatku spojené s odstěhováním z obce a tak nadějný pěvecký soubor zanikl.